

Utveckling av system för kvalitetsutveckling och kvalitetssäkring av forskning vid Umeå universitet

Projektplan

Fastställt av rektor 2021-05-11
Reviderat av rektor 2022-12-02

UMEÅ UNIVERSITET

dnr: FS 2.9-1027-21

Projektledare Anders Sturk Steinwall	Projektägaren Prorektor Katrine Riklund
Ansvarig organisatorisk enhet Org. kod: 7524	
Projektid Start: 2021-05-11 Avslut: 2023-05-31	IT-projekt ☐ Ja ☒ Nej
Projektwebb	
Granskad ☒ Styrgrupp ☒ Planeringsenheten ☒ Universitetsdirektör	Version 1.1

UMEÅ UNIVERSITET

dnr: FS 2.9-1027-21

Innehållsförteckning

1	Bakgrund och syfte	4
2	Mål	5
2.1	Projektmål	5
3	Projektorganisation	5
3.1	Ansvar och roller	5
4	Förutsättningar och avgränsningar i projektet	6
5	Risker	7
6	Kommunikation	7
7	Genomförande	8
7.1	Tidplan och delmål	8
8	Budget och ekonomi	9
8.1	Ekonomihantering	9
8.2	Budget universitetsgemensamt projekt	9
8.3	Förvaltningskostnader	10
9	Överlämnande	10
10	Uppföljning	10
11	Bilagor	10

1 Bakgrund och syfte

Umeå universitet har som uppgift och ambition att bedriva forskning av hög kvalitet som utökar människans förståelse av världen, kan komma till användning i samhället och ger den vetenskapliga grund och kompetens som behövs för universitetets utbildning. Grunden för forskning av hög kvalitet är akademisk frihet; varje forskares kompetens, nyfikenhet och ansvarstagande; kollegiala processer som upprätthåller kvalitet och integritet; och de förutsättningar som erbjuds forskarna i form av tid, resurser, infrastruktur och stödverksamhet. Forskningsutförare, finansiärer och beslutsfattare har alla ett ansvar att de medel som avsätts för forskning används väl.

Att främja och säkerställa kvalitet har varit ett politiskt fokus under de senaste tio åren. Bl.a. har en del av lärosätenas direkta anslag fördelats baserat på indikatorer – publiceringar och citeringar samt externa forskningsbidrag – och flera utredningar har haft i uppdrag att föreslå ett nationellt utvärderingssystem baserat på peer review. I 2016 års forskningspolitiska proposition betonade regeringen i stället vikten av lärosätenas interna system för kvalitets-säkring, och UKÄ fick i uppdrag att utveckla det nationella systemet för kvalitetsutvärdering så att det omfattar både högre utbildning och forskning. Från och med hösten 2021 omfattar UKÄ:s lärosätessgranskningar lärosätenas kvalitetssäkring av såväl forskning som utbildning.

I samband med UKÄ:s utvecklingsarbete har lärosätena själva genom SUHF tagit fram ett gemensamt ramverk för lärosätenas kvalitetssäkring och kvalitetsutveckling av forskning (bilaga 1). De olika komponenterna i detta ramverk är en naturlig utgångspunkt för Umeå universitets och andra lärosätens interna kvalitetsarbete.

Inom Umeå universitet finns på olika nivåer en mängd rutiner, processer eller särskilda insatser för att utveckla och säkerställa forskningens kvalitet. Det saknas dock i dag en överblick över dessa verktyg för kvalitetsutveckling och kvalitetssäkring som möjliggör en samlad beskrivning och kvalificerad bedömning av deras effektivitet, täckning och systematik. En sådan överblick behöver skapas som grund för ett effektivt fortlöpande arbete för att bibehålla och höja forskningens kvalitet i enlighet med universitetets vision och mål.

Vid ett bredduniversitet som Umeå universitet finns en stor variation i vilka förutsättningar och utmaningar som olika områden har. Förutsättningarna förändras också över tid, genom den ständigt expanderade forskningsfronten, skeenden i omvärlden som öppnar nya möjligheter, omsättning av personal, nytt ledarskap m.m. Ett universitetsgemensamt ramverk för kvalitetssäkring och kvalitetsutveckling av forskning måste därför vara fokuserat på de väsentliga målen och ramarna på en övergripande nivå för att kunna vara användbart i verksamheten och hållbart över tid. Oavsett skilda förutsättningar behövs dock på alla nivåer en medvetenhet om forskningskvaliteten i förhållande till omvärlden, en ambition att aktivt upprätthålla och utveckla forskningskvaliteten, och effektiva verktyg för detta.

Kvalitetsutveckling och kvalitetssäkring av forskning är mångfacetterat och berör flertalet nivåer och organisatoriska enheter inom universitetet. Att skapa en samlad bild av samt gemensamma principer och systematik för detta uppfyller minst två av de fastställda kriterierna för ett universitetsgemensamt projekt (Dnr: FS 1.1-1443-20): effektiva former för kvalitetssäkring och kvalitetsutveckling *är av stor vikt för universitetets fortsatta utveckling*, och etablerande av ett samlat system för detta *kräver samordning mellan olika delar av universitetets organisation*.

UMEÅ UNIVERSITET

dnr: FS 2.9-1027-21

Syftet med projektet är att, med utgångspunkt i befintliga verktyg för kvalitetsutveckling och kvalitetssäkring och med ledning av SUHF:s gemensamma ramverk, utveckla system för kvalitetssäkring och kvalitetsutveckling av forskning som

- bidrar till att upprätthålla och ständigt utveckla hög forskningskvalitet, och
- kan beskrivas samlat för omvärlden.

Projektet omfattar utveckling av ett universitetsgemensamt ramverk, beslut om förändringar baserat på en gapanalys, samt beslut om implementeringsplaner. Närmare inriktning för implementerings- och utvärderingsfaserna beslutas i samband med detta projekts överlämnande.

2 Mål

Se även avsnitt 7.1 Tidplan och delmål.

2.1 Projektmål

Mål	Hur ska det följas upp?	Genomfört	Ansvarig
M1. Inventering och gapanalys i förhållande till SUHF:s ramverk för kvalitetssäkring och kvalitetsutveckling av forskning.	Avstämning i styrgrupp, strategiska råd och universitetsledning, underlag för beslut av M2	februari 2023	X Projektledare X Uppdragsgivare ☐ Annan
M2. En kvalitetspolicy eller motsvarande som anger ansvars- och rollfördelning samt gemensamma principer och arbetsformer för kvalitetsarbetet inom forskning	Beslut av rektor	maj 2023	X Projektledare X Uppdragsgivare ☐ Annan
M3. Beslut om nya eller förändrade aktiviteter och processer, eventuellt i pilotform, med utgångspunkt i M1 och M2. Implementering /genomförande av piloter sker i nya projekt eller i annan form.	Beslut på berörda nivåer Uppföljning inom projektet samt i befintliga strategiska råd och dialoger	maj 2023	X Projektledare X Uppdragsgivare X Annan

3 Projektorganisation

3.1 Ansvar och roller

Uppdragsgivare: rektor

Projektägare: prorektor Katrine Riklund

Styrgrupp: prorektor Katrine Riklund (ordf.), vicerektor Dieter Müller, universitetsdirektör Hans Wiklund.

Projektledare: Anders Sturk Steinwall, biträdande projektledare Fredrik Georgsson

UMEÅ UNIVERSITET

dnr: FS 2.9-1027-21

Projektgrupp:

Styrgruppen utser en projektgrupp med representation från varje fakultet och Lärarhögskolan, Planeringsenheten, Personalenheten samt Enheten för forskningsstöd och samverkan. Studentkårerna ombeds gemensamt utse en ledamot – företräddelsevis en doktorand – till projektgruppen. Projektgruppen kan vid behov utökas med ytterligare medlemmar, eller för enskilda projektmöten adjungera personer.

Projektgruppens uppgift är att delta i genomförandet av uppgifter enligt projektplanen, och därvid särskilt bistå med kunskaper, erfarenheter och perspektiv från den egna fakulteten/enheten/ansvarsområdet. Projektgruppens medlemmar bör vidare bistå med kunskaper, erfarenheter och perspektiv från det universitetsgemensamma arbetet i det interna arbetet inom respektive fakultet/enhet/ansvarsområde, och bevaka att detta sker i överensstämmelse med projektplanen och de beslut som fattas som en del av projektet.

Referensgrupp:

De strategiska råden, i synnerhet FOSTRA, kommer att användas som fora för avstämning och förankring löpande under projektet.

Därutöver utses en extern referensgrupp med ledamöter från andra lärosäten, forskningsfinansiärer eller intressenter i det omgivande samhället. I referensgruppen bör finnas kompetens från olika vetenskapsområden.

Såväl de strategiska rådens som den externa referensgruppens synpunkter är särskilt betydelsefulla i samband med större leveranstillfällen/beslutspunkter under projektet.

Projektkonom: Carina Henningsson, Planeringsenheten.

4 Förutsättningar och avgränsningar i projektet

Det gemensamma ramverk för lärosätenas kvalitetssäkring och kvalitetsutveckling av forskning som antagits av SUHF:s förbundsårsamling (bilaga 1) är en central utgångspunkt för arbetet. Den vägledning för granskning av lärosätenas kvalitetssäkring av forskning som UKÅ väntas fastställa under första halvåret 2021 är också av stor betydelse. Andra externa processer av potentiell relevans för arbetet är den framtida modell för fördelning av direkta anslag som aviserades i den forskningspolitiska propositionen samt Vetenskapsrådets pilotutvärdering av forskningsområden vars resultat presenteras under våren 2021.

Umeå universitets vision är en självklar utgångspunkt för arbetet, med dess tre övergripande utvecklingsområden *Framtidsansvar*, *Kunskapsutveckling i samspel* samt *Konkurrenskraft och stolthet*, och ledorden *långsiktighet*, *tillit* och *transparens*. Det gäller även universitetets Verksamhetsplan samt olika forskningsstrategiska processer och utvecklingsarbeten inom universitetet med relevans för kvalitet i forskning.

De vägledande principerna för tillitsbaserad styrning och ledning som Tillitsdelegationen formulerat – Tillit, Medborgarfokus, Helhetssyn, Handlingsutrymme, Stöd, Kunskap, Öppenhet och Långsiktighet – bör prägla såväl arbetet under projektets gång som resultatet i form av styrdokument, arbetsprocesser m.m. Här ligger bl.a. att universitetsgemensamma principer och kvalitetskrav måste kunna mötas och konkretiseras på olika sätt mellan fakulteter.

Beröringspunkter med kvalitetssystem för utbildning bör beaktas under arbetets gång.

I enlighet med Umeå universitets Handlingsplan för klimat och hållbarhet 2021–2023 (dnr FS 1.1-2259-20) ska Agenda 2030 och de globala hållbarhetsmålen beaktas i arbetet. Projektet ska även i övrigt beakta de perspektiv som enligt Regel för universitetsgemensamma styrdokument (dnr FS 1.1-2469-18) ska präglade universitetets verksamhet, nämligen:

- studenters perspektiv
- samverkansperspektiv
- hållbarhetsperspektiv
- internationella perspektiv
- tillgänglighetsperspektiv
- arbetsmiljöperspektiv
- jämställdhetsperspektiv

5 Risker

Nedan listas interna risker. Förutsättningarna för arbetet kan också komma att påverkas av externa faktorer, bl.a. den slutliga vägledningen och tidsplanen för UKÅ:s kommande granskningar samt utfallet av UKÅ:s pågående granskning av Umeå universitets kvalitetssäkring av utbildning.

Risk	Åtgärder för riskhantering
R1. Olika uppfattning om uppdraget eller centrala begrepp , med bristande kommunikation som följd.	Tydliga definitioner och beskrivningar i de dokument som tas fram inom projektet.
R2. Bristande samsyn i kvalitetsfrågor. Det finns en naturlig spridning i synen på kvalitetsfrågor inom ett universitet, men en tillräcklig ömsesidig förståelse och samsyn kring vissa grundprinciper behöver uppnås i projektet.	Löpande förankring i FOSTRA och övriga strategiska råd, , andra former för diskussion över fakultetsgränserna, utifrånperspektiv genom den externa referensgruppen. Tydligt utformade och motiverade dokument och beslut.
R3. Ett alltför detaljerat eller centralreglerat system kan leda till att fakulteter och institutioner påtvingas strukturer och arbetssätt som inte passar de egna förutsättningarna, eller att överdrivet fokus på dokumentation och formella system tar tid från forskningen.	Dialog och förankring, fokus på målet och de mest centrala faktorerna för kvalitet i forskning.
R4. Bristande förankring kan leda till att systemet inte upplevs som relevant och angeläget för fakulteter och institutioner.	Att lägga tid på dialog, inom projektgruppen, i befintliga råd och dialoger eller vid särskilt ordnade tillfällen/kanaler.
R5. Försening av projektet på grund av att projektmedlemmar eller andra måste prioritera andra uppgifter, eller att frågan inte ges utrymme i avstämningsprocesser.	Lägg in bufferttid vid tidsplanering, tydlig avgränsning av arbetsuppgifter, ev. delegering till delprojekt Revidering av projektplanen, inköp av externa tjänster

6 Kommunikation

I denna fas av arbetet är de primära målgrupperna för kommunikation universitetets forskande personal, institutions- och fakultetsledningar samt relevanta stödfunktioner inom universitetet. Kommunikationsmålen omfattar såväl tydlig information till olika interna intressenter om projektets löpande arbete som inhämtande av synpunkter och återkoppling på arbetet.

Utöver den förankring och kommunikation som kan ske genom projektgruppens sammansättning är viktiga kanaler för förankring och kommunikation FOSTRA och de övriga strategiska råden, prefekträffar på fakulteterna samt särskilt anordnade träffar.

UMEÅ UNIVERSITET

dnr: FS 2.9-1027-21

En websida för projektet kommer att sättas upp. Därutöver kan Nyheter till anställda, Aktum och liknande kanaler användas.

En kommunikationsplan kommer att tas fram som en del av projektet. Som en del av målen ingår också att föreslå hur kommunikation av projektets leveranser ska ske, var det ska ligga på webben m.m.

7 Genomförande

7.1 Tidplan och delmål

7.1.1 Projektorganisation m.m.

<i>Delmål</i>	<i>Ansvarig</i>	<i>Tidplan</i>
Tillsättning av extern referensgrupp	Styrgrupp, projektledare	maj 2021
Webbsida	Projektledare	maj 2021
Kommunikationsplan för projektets resultat	Projektledare	januari-mars 2023

7.1.2 Genomförande M1-M3

<i>Delmål</i>	<i>Ansvarig</i>	<i>Tidplan</i>
Inventering av befintliga former för kvalitetsutveckling och kvalitetssäkring av forskning, kategoriserat efter SUHF:s ramverk	Projektledare, projektgrupp	maj-juni 2021
Omvärldsbevakning av viktiga faktorer för arbetet	Projektledare	löpande
Utveckling av ett ramverk som anger principer och ambitionsnivåer för kvalitetsarbetet, mot vilka en gapanalys ska ske	Projektledare, projektgrupp, styrgrupp Avstämning universitetsledning, strategiska råd och extern referensgrupp	ht 2021 – vt 2022
Remiss av ramverket inom universitetet, tillvaratagande av synpunkter	Projektledare, projektgrupp, styrgrupp Avstämning universitetsledning, strategiska råd och extern referensgrupp	ht 2022
Gapanalys utifrån ramverket	Projektledare, projektgrupp, styrgrupp	ht 2022 – februari 2023

	Avstämning universitetsledning och strategiska råd	
Systembeskrivning av ansvars- och rollfördelning för kvalitetsarbetet	Projektledare, projektgrupp, styrgrupp Avstämning universitetsledning och strategiska råd	januari-mars 2023
Formulering av universitetsgemensamma (ramar för) aktiviteter och processer i kvalitetsarbetet	Projektledare, projektgrupp, styrgrupp Avstämning universitetsledning och strategiska råd	januari-april 2023
Beslut om kvalitetspolicy (motsvarande)	Rektor	maj 2023
Beslut om nya eller förändrade aktiviteter och processer, eventuellt i pilotform	Rektor	maj 2023

8 Budget och ekonomi

8.1 Ekonomihantering

Projektet finansieras inom ramen för respektive verksamhet samt från rektors strategiska resurs.

Driftskostnaderna finansierade från rektors strategiska resurs avser bl.a.:

- kostnader för den externa referensgruppen (arvode samt buffert för rese- och möteskostnader för ev. senare fysiska möten)
- kostnader för arbetsmöten samt events, seminarier, workshops, m.m.
- beredskap för inköp av utrednings- och kommunikationstjänster

Lönekostnaderna specificeras ej då arbetsuppgifterna genomförs inom ramen för ordinarie anställningar. För projektgruppens medlemmar beräknas som en schablon 10 % av heltid för arbete inom projektet, exklusive det utvecklingsarbete som behövs inom respektive fakultet/enhet. Inklusiv denna schablon beräknas inom Planeringsenheten totalt motsvarande 1,0 heltid för projektledning och arbete i projektet.

8.2 Budget universitetsgemensamt projekt

	2021	2022	2023	Totalt
<i>Intäkter</i>				
• <i>Finansiering (rektors strategiska resurs)</i>	50 tkr	550 tkr	0	600 tkr
<i>Summa</i>				600 tkr

UMEÅ UNIVERSITET

dnr: FS 2.9-1027-21

<i>Kostnader</i>				
• <i>Lön- och övriga personalkostnader</i>	<i>Inom ram, se ovan</i>			
• <i>Driftskostnader</i>		<i>75 tkr</i>	<i>525 tkr</i>	<i>600 tkr</i>
<i>Summa</i>				<i>600 tkr</i>

8.3 Förvaltningskostnader

Framtida förvaltningskostnader förväntas tas inom ram då syftet är verktyg för kvalitetssäkring och kvalitetsutveckling av forskning som är effektiva sett till såväl resultat som kostnad. Förvaltningskostnaderna går dock inte att estimeras i nuläget. I förslag om nya processer m.m. som läggs som ett resultat av projektet ska ingå estimering av tillfälliga och permanenta kostnader.

9 Överlämnande

Projektet avslutas genom att rektor beslutar om ny projektplan eller motsvarande för implementeringsfasen. Se i övrigt avsnitt 2 mål.

10 Uppföljning

Löpande uppföljning av projektet sker genom styrgrupp och ovan beskrivna former för förankring. Årlig projektuppföljning enligt etablerad ordning.

11 Bilagor

Bilaga 1 SUHF – Gemensamt ramverk för lärosätenas kvalitetssäkring och kvalitetsutveckling av forskning.